

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 131:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af pesticider inden for en beskyttelseszone omkring alle almene vandforsyningsanlæg.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 1/4 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 132:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod handel med og anvendelse af pesticiderne glyphosat og terbuthylazin.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 1/4 2003).

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 133:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod pesticider.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 1/4 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Til det første beslutningsforslag, B 131, vil jeg gerne starte med at sige, at det er regeringens holdning, at den væsentligste metode til at forebygge forurening af grundvandet med pesticider fortsat skal være en streng godkendelsesordning.

De pesticider, som udgør en uacceptabel risiko for grundvandet, skal forbydes eller pålægges de nødvendige anvendelsesrestriktioner. Så enkelt er det.

Ud over godkendelsesordningen giver varslingsystemet en ekstra sikkerhed for grundvandet. Det giver os mulighed for på et tidligt tidspunkt, inden skaderne er blevet for store, at gribe ind over for forurening af grundvandet, hvis der mod forventning viser sig problemer, efter at godkendelsen er givet.

Udgangspunktet er altså, at de pesticider, som anvendes i dag, ikke udgør en risiko for grundvandet. Den enkelte landmand vil normalt have købt sin ejendom for en pris, som har været fastsat uden hensyn til, om der er etableret

vandindvindingsboringer på ejendommen eller ej. En indførelse af sprøjtefri zoner omkring vandindvindingsboringer vil kunne betyde et væsentligt indgreb i landmandens dyrkningsmuligheder. Det kunne tale for en kompensati-

on. Hertil kommer, at der er lang tradition for, at der betales erstatning ved etablering af sprøjtefri zoner. Når der etableres fredningsbælter på 10 m omkring indvindingsboringer, hvor man jo altså ikke må sprøjte, har det siden 1969 været fastslået i vandforsyningsloven, at der skal betales erstatning. Reelt går denne praksis endnu længere tilbage, idet allerede sundhedsvedtægterne fra 1960 indeholdt bestemmelser om etablering af fredningsbælter, om end erstatningsbestemmelserne her var knap så udførlige.

I forbindelse med Vandmiljøplan II blev der indført mulighed for myndighederne til at fastsætte begrænsninger i arealanvendelsen. Det var i første række for at forhindre forurening af grundvandet med nitrat, og også i dette tilfælde skal eventuelle rådighedsindskrænkninger ske mod kompensation.

Kl. 17.10

Spørgsmålet om kompensation bør dog efter min opfattelse drøftes nøjere med de berørte parter, såfremt det viser sig, at der skal arbejdes videre med sprøjtefri zoner på baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger.

Så er det beslutningsforslag nr. B 132, og med beslutningsforslaget anbefaler forslagsstillerne et totalt forbud mod to konkrete aktivstoffer. For begge stoffer gælder, at Miljøstyrelsen er ved at have afsluttet vurderingen af, om de gældende godkendelser kan opretholdes, eller om der er grundlag for at indskrænke eller helt forbyde anvendelsen. Det gælder også for begge stoffer, at dokumentationsmaterialet er meget omfattende.

Ved revurdering af glyphosat for et par år siden besluttede man, at godkendelserne skulle vurderes igen, når en række forsøg omkring udvaskningen til grundvandet var blevet afrapporteret.

Alle disse oplysninger foreligger nu, og Miljøstyrelsen er ved at lægge sidste hånd på miljøvurderingen. Resultaterne for varslingsystemet er, som det tidligere er blevet oplyst for Folketinget, inddraget i styrelsernes vurdering.

Jeg forventer at kunne orientere Miljø- og Planlægningsudvalgets om Miljøstyrelsens afgørelse inden for et par uger.

Også terbuthylazin er til fornyet vurdering i Miljøstyrelsen i øjeblikket. I den forbindelse bliver al tilgængelig viden naturligvis inddraget. Det gælder naturligvis de nyeste data om fund i grundvandet og små vandforsyninger, men også resultaterne for varslingssystemet vil blive inddraget. Frem til juli 2002 er stoffet dog ikke påvist, og resultaterne for perioden 2002-03 vil først blive afrapporteret i foråret 2004.

Miljøstyrelsen er altså i fuld gang med en fornyet vurdering af både glyphosat og terbuthylazin. Med vurderingen tages ny viden og de seneste monitoringsresultater i betragtning, herunder årsagen til eventuelle fund, og Miljøstyrelsen vil sikre, at godkendelserne ændres eller inddrages, hvis det er nødvendigt for at beskytte grundvandet.

Regeringen finder derfor, at det fremsatte beslutningsforslag er overflødigt, idet godkendelsesordningen sikrer, at viden om eksempelvis udvaskning til grundvandet med pesticider vil blive vurderet med inddragelse af alle relevante oplysninger. Det gælder også glyphosat og terbuthylazin.

Regeringen agter således at stemme imod beslutningsforslaget.

Så er der B 133. I Danmark beskyttes grundvandet først og fremmest gennem en streng godkendelsesordning. Det er formentlig en af de strengeste i EU. Sådant bør det også være i et land, hvor der på to tredjedele af arealet lægges landbrug, og hvor grundvandet anvendes stort set urensat som drikkevand.

I dag forbydes et pesticid, eller der sker de nødvendige indskrænkninger i anvendelsen, hvis stoffet eller dets nedbrydningsprodukter forventes at blive udvasket til grundvandet i koncentrationer over 0,1 mikrogram pr. liter.

Grænseværdien på de 0,1 mikrogram er en politisk fastsat grænseværdi, som i sin tid blev fastsat ud fra forsigtighedsprincippet. Det er den laveste værdi, man med sikkerhed kunne måle for de fleste stoffer. Siden er analysemetoderne blevet bedre og bedre, og i dag vil man kunne måle mange stoffer i endnu lavere koncentrationer. Niveauet på 0,1 mikrogram pr. liter vurderes imidlertid at være væsentligt under det niveau, hvor der er fare for sundheden. Endvidere er de modeller og undersøgelser, der bruges til beregning og vurdering af den mulige udvaskning til grundvandet, blevet langt bedre.

Der er derfor ikke den store usikkerhed omkring de beregnede koncentrationer, sådan som forslagsstillerne fremstiller det, og endelig giver

varslingssystemet, som nu er bygget op, en ekstra sikkerhed, så myndighederne får mulighed for at gribe ind, inden dele af grundvandet forurenes, hvis et godkendt stof mod forventning viser sig at give anledning til udvaskning over grænseværdien.

Så med de fine analysemetoder, der findes i dag, vil man altid kunne finde spor af de pesticider, der anvendes. Skulle en ny grænseværdi sættes til detektionsgrænsen, ville det derfor i praksis være meget få pesticider, der kan godkendes, og det vil blive meget vanskeligt at opretholde en moderne landbrugsproduktion.

Bichel-udvalget gennemførte en analyse af konsekvenserne ved helt at forbyde brug af pesticider i landbruget. Analysen viste, at det ville være økonomisk urealistisk. Jeg mener imidlertid heller ikke, at der ud fra hensynet til miljø og sundhed er tilstrækkelig tungtvejende grunde til at gøre det. De desværre mange fund i grundvandet skyldes langt overvejende fortidens synder, og her vil et forbud jo ikke have nogen effekt. Vi har og skal fortsat have en streng godkendelsesordning, som sikrer et højt beskyttelsesniveau, og den nuværende grænseværdi på 0,1 mikrogram pr. liter giver efter regeringens opfattelse en tilstrækkelig grad af beskyttelse af miljø og sundhed, samtidig med at der kan drives et konkurrencedygtigt landbrug.

På den baggrund agter regeringen at stemme imod beslutningsforslaget.

Kl. 17.15

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Der er en ting, der overrasker mig i ministerens besvarelse, for ministeren siger først, at med hensyn til beskyttelseszoner gælder det først og fremmest om at forbyde de stoffer, der kan være en risiko for grundvandet.

Så gik jeg ud fra, at når ministeren havde sagt sådan, måtte ministeren derefter meddele, at han ville forbyde glyphosat, for ellers ville der jo ikke være nogen sammenhæng overhovedet i det, ministeren sagde.

Men så vil jeg bare spørge ministeren: Når han ikke i dag meddeler, at han vil forbyde anvendelsen af glyphosat, så håber jeg og går ud fra, at det bare er et formspørgsmål, for jeg går ud fra, at vi er enige om, at når glyphosat vitterligt er konstateret endda i mængder meget betydeligt over grænseværdierne i vores grundvand, er det ministerens agt at forbyde det.

Jeg håber, det er det, der ligger i det. Ellers står vi jo over for en miljømæssig afgrund, som ministeren er på vej til at føre os ud i.

Formanden:

Så går vi i gang med ordførerrækken.

Inger Støjberg (V):

I Venstre vil vi naturligvis passe godt på grundvandet. I Danmark stammer 99 pct. af det vand, vi drikker, fra grundvandet. Det er ret enestående, og sådan skal det blive ved med at være.

Enhedslistens tre beslutningsforslag sigter på hver sin måde på at passe godt på grundvandet. Problemet ved forslagene er blot, at de langt hen ad vejen mere er et udslag af følelser end frembragt på baggrund af reel viden og videnskabelige undersøgelser.

B 131 er et forslag om forbud mod anvendelse af pesticider inden for en beskyttelseszone på 300 m omkring vandboringer. Forslaget om oprettelse af en beskyttelseszone på 300 m er et helt udokumenteret forslag. Sikkerhedszonen er foreslået for at undgå pesticidrester via de såkaldte vandårer, som trænger ned til drikkevandet.

Problemet er blot, at en sådan zone ikke nødvendigvis vil gavne drikkevandet. Ingen kender nemlig vandårens beliggenhed og slet ikke længderne. Forslaget om at indføre denne 300-meter-sikkerhedszone omkring vandboringerne er dermed helt uden saglig og faglig baggrund og sikrer ikke nødvendigvis vort drikkevand i fremtiden.

I Venstre vil vi gerne diskutere, hvorledes drikkevandet bedst sikres, men det skal ske på baggrund af en videnskabelig viden og ikke med afsæt i hurtige og nemme forslag, der blot appellerer til følelser uden reelt at have en positiv effekt.

Beslutningsforslag nr. B 132 handler om at forbyde handel med og anvendelse af to konkrete stoffer. Begge stoffer er for tiden ved at blive undersøgt i Miljøstyrelsen.

Jeg vil godt sige, at de seneste dages oplysninger om glyphosat naturligvis skal indgå i overvejelserne for fremtiden, men det er naturligvis helt umuligt at tage stilling til de enkelte oplysninger, som de i går blev frembragt i bl.a. Politiken.

Jeg opfatter naturligvis de nye oplysninger som meget alvorlige, men det ville være ret usemstret at indføre et eventuelt indgreb på baggrund af oplysninger, der mest af alt florerer i

dagspressen, hvilket jeg i øvrigt også er helt overbevist om at Enhedslisten vil give mig ret i.

Jeg vil derfor afvente Miljøstyrelsens gennemgang af begge stoffer, og for glyphosats vedkommende er gennemgangen tilendebragt allerede om ganske få uger.

De danske grænseværdier for, hvor høje koncentrationer af aktivstoffer fra sprøjtegifte der må findes i grundvandet, er politisk fastsatte. Værdierne blev i sin tid fastsat ud fra et forsigtighedsprincip og er under den sundhedsskadelige grænse. Værdien blev sat til 0,1 mikrogram pr. liter; det var den laveste værdi, man på daværende tidspunkt kunne måle.

Hvis Enhedslistens forslag om at ændre på grænseværdierne gennemføres, så de fastsættes til detektionsgrænsen, vil det i praksis betyde, at der i fremtiden formodentlig ikke kan godkendes ret mange sprøjtegifte herhjemme, idet de måleredskaber, man har til rådighed nu til dags, er utroligt fine, at man dermed kan måle stort set al den gift, der bruges.

KL 17.20

Vi har og skal naturligvis fortsat have en meget stram godkendelsesproces for pesticider her i Danmark, men Venstre kan på baggrund af de ovennævnte faktorer ikke stemme for forslaget og kan dermed heller ikke støtte de to andre forslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu skal man så høre, at det her ikke er baseret på videnskabelige oplysninger. Men jeg vil bare gøre opmærksom på, at disse beslutningsforslag – det kan Venstres ordfører jo nok også bekræfte – ikke kunne være fremsat her i weekenden. Det er de naturligvis heller ikke. De er fremsat på et meget tidligere tidspunkt, faktisk den 1. april, og de er fremsat på basis af den grundvands-overvågning, som fandt sted fra GEUS' side i 2002. Det vil jeg godt bede om at få bekræftet. Og den er vel så videnskabelig, som det nu kan være – det vil jeg også bede om at få bekræftet – og den viser, at der er nedsivning af bl.a. rester fra Roundup i vores grundvand, og det er fuldt ud tilstrækkeligt grundlag for at gribe ind.

Så derfor vil jeg spørge: Hvordan kan det være, at man lader så lang tid gå, uden at man foretager sig noget som helst? Og hvordan kan det være, at man så i dag står og siger: Nå ja, men altså bare fordi der stod noget i avisen i går, det kan vi da ikke handle på baggrund af?

Det er jo fuldstændig uansvarligt, eller også afslører det en chokerende mangel på viden om den problemstilling, vi drøfter her i dag.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Hr. Keld Albrechtsen skal ikke være nervøs for, at det her afspejler en chokerende uvidenhed, tværtimod. Det er sådan, at de her stoffer nu er ved at blive undersøgt gennemgribende i Miljøstyrelsen, og det er klart, at vi i Venstre vil afvente de undersøgelser og de nærmere behandlinger, som skal laves dér.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Keld Albrechtsen i, at GEUS' undersøgelser naturligvis er videnskabelige, men vi skal bare have flere undersøgelser, inden vi tager stilling i de her sager, og det er det, vi afventer. Mere er det såmænd ikke.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen når vi nu er enige om, at der faktisk foreligger et videnskabeligt grundlag også som baggrund for den her debat, og vi jo så også ved, at der er undersøgelser, der snart vil blive offentliggjort, som viser, at situationen er endog værre, end den blev dokumenteret sidste år, så vil jeg godt spørge: Hvis det er sådan, at de grænseværdier er overskredet – og det ved vi jo de er, når vi snakker glyphosat – vil det så blive forbudt, eller vil vi så også få at vide, at nu skal vi afvente et eller andet? For man begynder jo at få på fornemmelsen, at her er nogle interesser, økonomiske interesser på spil, som man ikke vil udfordre, og så må hensynet til drikkevandet vige. Det er jo den fornemmelse, man får, og det synes jeg er meget ubehageligt.

Men vil man være med til et forbud, når det nu viser sig – og det kan ministeren jo bekræfte – at grænseværdierne er overskredet?

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg vil gerne henholde mig til, at Miljøstyrelsen nu er ved at granske de her ting, og inden der foreligger et svar derfra, er det naturligvis helt useriøst at foretage indgreb. Vi skal have undersøgt det her til bunds. Nu har én undersøgelse

vist ét, og lad os så prøve at få nogle flere undersøgelser på banen.

Vi skal ikke lave politik på baggrund af følelser. Vi skal lave politik på baggrund af videnskabelige undersøgelser.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen derfor spørger jeg også helt præcist – det forsøgte jeg også at få ministeren til at svare på – om det så er sådan, at når de videnskabelige undersøgelser viser, at grænseværdierne er overskredet, skal der være et forbud. Det er bare det, jeg beder om at få at vide. For det er jo helt nøgternt. Det baserer sig direkte på videnskabelige målinger. Grænseværdien er overskredet.

Kl. 17.25

Jeg ved så ikke, om fru Inger Støjberg kan forklare os, hvad det dybest set var, ministeren mente, da han stod og sagde: Hvis der er problemer med nogle stoffer, så skal de forbydes. Man kunne se ministerens handlekraft. Uha, hvis der er nogen problemer med et stof, så er der en minister; så er der et forbud.

Så viser det sig, at der er et stof, der overskrides grænseværdierne. Og hvor er ministeren? Han sidder nede på sin bænk og har mistet talens brug, og fru Inger Støjberg vil se nogle flere undersøgelser. Jamen altså, man må bare konstatere: hænge sammen, det gør det ikke for regeringen.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu er det jo altid farligt at tale på andres vegne, men jeg er meget overbevist om, at ministeren ikke har mistet sin handlekraft, tværtimod.

Det, vi ønsker i Venstre, er at få en ordentlig faglig, videnskabelig baggrund for det her. Andet er det ikke. Det er det, vi afventer, og så klar er den ting.

Formanden:

Så er det hr. Torben Hansen som ordfører.

Torben Hansen (S):

Undersøgelserne vælter ud af skabet, undersøgelser, der viser, både at det danske drikkevand ikke har det godt, og at der er mindre brugbart vand, end at vi tidligere har regnet med. Og i ef-

teråret 2002 viste undersøgelser fra GEUS, at den samlede andel i små private anlæg, der overskrider en eller flere grænseværdier, er 40-50 pct.

I sidste uge kom chokket, der viste, at den udnyttelige drikkevandsressource kun er halvt så stor som tidligere beregnet. Og i går blev prikken endelig sat over i'et med presseforlydender om, at glyphosat siver meget mere ned til grundvandet end først antaget.

Socialdemokratiet er stærkt forurologet over denne udvikling, og det sættes endnu mere i relief af, at pesticidhandlingsplanen udløb sidste år, og at der endnu ikke er kommet en offensiv afløser. Der er et klart og veldokumenteret behov for en skærpet beskyttelse af det danske drikkevand. Rent drikkevand direkte fra hanen skal være en ret, som alle danskere har.

For Socialdemokratiet indebærer det bl.a. en nedsættelse af pesticidforbruget og behandlingshyppigheden, indførelse af sprøjte- og oplagringsfri zoner omkring både nuværende og kommende drikkevandsboringer, vandløb, søer og andre sårbare naturtyper. Skovrejsningen skal sikres over vandindvindingsområder, og der skal udlægges flere miljøvenlige dyrkningsområder.

Det indebærer også, at det kunne overvejes at lave specielle pladser med opsamling, hvor sprøjteudstyr skal rengøres. Producenternes dokumentation skal forbedres, samarbejdet mellem vandværker, kommuner og landbrugene skal intensiveres for at sikre miljøvenlig drift. Der er masser af instrumenter at spille på, hvilket de tidligere behandlede forslag i dag samt forespørgslen for et halvt års tid siden jo også klart viste.

Nu er spørgsmålet så, om der er politisk vilje fra regeringens side. Skal vi fortsat leve med deprimerende undersøgelser hvert halve år, eller skal vi gennemføre nogle offensive beslutninger, der betyder, at der forhåbentlig også er rent drikkevand om 10, 20 eller 50 år? Særinteresser og et enkelt erhverv skal ikke blokere for de rigtige beslutninger på det her område.

Socialdemokratiet er meget positive over for Enhedslistens beslutningsforslag nr. B 131.

Hvad angår beslutningsforslag nr. B 132, vil vi gerne lige have GEUS-undersøgelsen i hånden og ikke udelukkende bygge vores stillingtagen på presseforlydender. Men vi vil under alle omstændigheder gå meget positivt ind i udvalgsarbejdet, også hvad angår B 132.

For beslutningsforslag nr. B 133 gælder, at det umiddelbart kan virke meget sympatisk, men vi mener, at det skal ses i en mere generel sammenhæng i forbindelse med en generel revidering af Miljøstyrelsens godkendelsesregler og herunder også en drøftelse af EU-reglerne på det her punkt.

Formanden:

Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

Jørn Dohrmann (DF):

Dansk Folkeparti kan ikke støtte de beslutningsforslag, som vi nu er i gang med at behandle.

Jeg tror ikke, der er den store uenighed om, at alle partier her i Folketinget synes, at pesticiderne skal ud af drikkevandet, og at de overhovedet ikke skal være i grundvandet. Det, de forskellige partier er uenige om, er, hvordan man når målet.

Kl. 17.30

Man kan selvfølgelig vælge at gøre det, som Enhedslisten gerne vil gøre her, nemlig at forbyde al brug af pesticider i Danmark. Derfor foreslår Enhedslisten også, at man laver denne her 300-meter-grænsezone og sprøjtebræmme omkring boringer.

Når man tænker på sådan en grænse, så lyder det jo ikke så slemt. Det lyder meget stilfærdigt. 300 m er ikke så langt. Men hvis man lægger det i en radius rundt om en boring, får man faktisk et areal på hele 27 ha, som man ikke må sprøjte på. Det i sig selv gør ikke noget, hvis det kun var det, der var problemet, for så kunne vi nok få det løst. Men problemet er bare, at vandet vandrer i jorden, så når man siger, at man ikke må sprøjte 300 m fra en boring, så kan det være, at det her vand kommer flere kilometer borte fra, og så hjælper det jo ikke at lave en 300-meter-grænse.

Derfor mener vi, at man skal se på, hvor vandet kommer fra, og så kan det være, at man finder frem til, at det er et andet sted end den her sprøjtezone.

Dansk Folkeparti mener, at der mangler nogle helt klare undersøgelser; hvor mange af de her forhold er det lige, der gør sig gældende med 300-meter-grænsen? Men intentionerne er jo gode nok.

Samtidig skal man jo også prøve at reducere sprøjtetæthed og sprøjtegifte i Danmark, så vi kan beholde det gode drikkevand, og det må være hele målet.

De to pesticider, som man samtidig ønsker at forbyde, bliver undersøgt i Miljøstyrelsen, så vi ønsker at få en faglig vurdering, inden man forbyder ting. Det skal være på et sagligt grundlag, at vi forbyder de her pesticider. Men jeg kan på forhånd sige, at vi er åbne over for at forbyde både kemikalier og hormonforstyrrende stoffer, hvis de er så skadelige for mennesker.

Som det sidste ønsker forslagsstillerne at forbyde alt, der kan måles i grundvandet. Jeg må sige, at der bliver bare bedre og bedre metoder at måle de her ting på, så derfor vil det være min påstand, at man, hvis beslutningsforslaget blev vedtaget, skulle forbyde næsten alt.

Der kan også komme andre problemer, som forslagsstillerne måske ikke har tænkt på. Det kan være de planter, det næsten er umuligt at udrydde, hvis ikke de får gift. Vi må ikke glemme, at det ikke er lang tid siden, at vi behandlede forslaget om begrænset brug af pesticider for netop at fjerne bjørnekloen.

Men som sagt er Dansk Folkeparti meget optaget af at bevare det rene grundvand, og det bør også reguleres i den nye Vandmiljøplan III. Så vi håber, at alle forligspartierne i Vandmiljøplan II kan se fornuften i, at vi alle prøver at blive enige med hensyn til miljøet. Men spørgsmålet er, om man overhovedet ønsker det fra socialdemokratisk, radikal og SF's side, da vi indtil nu fra deres side ikke har måttet være med.

Vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger nu.

Formanden:

Fru Nina Berrig som ordfører.

Nina Berrig (KF):

Vedrørende beslutningsforslaget om forbud mod anvendelse af pesticider inden for en beskyttelseszone omkring alle almene vandforsyningsanlæg kan vi sige, at rent vand og beskyttelse af vore vandboringer er alle enige om skal have en meget høj prioritering.

Det er vigtigt, at den nødvendige beskyttelseszone etableres omkring vore vandboringer. Det er også derfor, der nu er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af vandværkerne, hvis formål er at afklare det faglige grundlag i forhold til, om der er behov for at udvide beskyttelseszonerne omkring indvindingsboringerne. Vi forventer rapporten meget snart.

Der er også et projekt i gang med udpegning af pesticidfølsomme områder i rapporten, hvor det forventes, at status kommer meget snart. Det kan ikke være målet at fastsætte ensartede ram-

mer fra Skagen til Gedser uden først at sikre sig, om det nu er sikkert, at 300-meter-zonen om alle boringer er den rigtige og den nødvendige løsning. Videngrundlaget skal være på plads først.

KL 17.35

Økonomien i forbindelse med forslaget har man slet ikke omtalt. Hvem skal betale for den foreslåede zoneudvidelse? De økonomiske konsekvenser bør være klarlagt, før man beslutter. Alt i alt kan vi i Det Konservative Folkeparti ikke medvirke til en bestemt zoneinddeling, før videngrundlaget er på plads. Vi vil afvise dette forslag.

Beslutningsforslaget om forbud mod handel med og anvendelse af pesticiderne glyphosat og terbuthylazin kommer også umiddelbart, lige før en endelig miljøvurdering foreligger.

Formålet med den undersøgelse er netop at vurdere, om der er behov for at ændre de eksisterende tilladelser ved glyphosatholdige stoffer. Terbuthylazin er for øjeblikket til revurdering i Miljøstyrelsen, og i den vurdering indgår også al tilgængelig viden om de nyeste data om fund i grundvandet og om små vandforsyninger.

Formålet med denne vurdering er jo netop at se på, om der er behov for at ændre eksisterende tilladelser af terbuthylazin. Alt i alt er der virkelig fokus på problematikken, og Miljøstyrelsen vil sikre, at godkendelserne ændres, hvis der er behov herfor. Det er vi helt trygge ved. Derfor kan vi fra konservativ side ikke anbefale beslutningsforslaget. Vi lægger stor vægt på, at de beslutninger, vi tager, er baseret på et seriøst videngrundlag.

Vi kan ikke anbefale forslaget om generelt forbud mod pesticider. Netop de tidligere ordførere har fremført, at der skal en mere generel vurdering til. Hvis man går ind med et generelt forbud mod, hvad der kan måles, så kan man næsten forbyde alting. Ud fra de værende grænseværdier er vi fortrøstningsfulde ved, at de regler og grænseværdier, vi har for øjeblikket, er forsvarlige. Så det forslag kan vi heller ikke anbefale.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det var blot til oplysning, for der blev rejst det spørgsmål, at der ikke skulle være finansiering for beslutningsforslaget vedrørende en beskyttelseszone. Jeg kan se, at hr. Eyvind Vesselbo sidder og nikker. Han har måske heller ikke opdaget, hvor finansieringen var. Men det fremgår

af bemærkningerne, for det følger jo af princippet om, at forureneren skal betale.

Selv om man har haft det privilegium at kunne få lov til uden indgreb at forurene i en periode, er det klart, at det ikke kan medføre, at man så skal have erstatning, fordi man skal holde op med at forurene. Jeg lagde godt mærke til, at ministeren havde nogle bemærkninger om, at nu vil han også til at give mennesker, der forurener, compensation, hvis de ikke længere skal have lov til at forurene.

Jeg vil meget stærkt advare imod at indføre det princip i miljølovgivningen, for så kan vi, havde jeg nær sagt, lige så godt lukke biksen. Enhver miljøregulering i dette land bliver jo umulig, hvis man som ejendomsret skal have en ret til at forurene, og så skal man have erstatning for at lade være med at forurene.

Jeg tror, man skal tænke det godt igennem, både hos De Konservative og hos ministeren. Jeg lagde godt mærke til de bemærkninger, og da de så også kom fra Det Konservative Folkeparti, følte jeg, det var nødvendigt at gå op og sige det, for ellers ender det med, at det bliver ...

Formanden:

Nu er tiden udløbet.

(Kort bemærkning).

Nina Berrig (KF):

Jeg kan love hr. Keld Albrechtsen, at jeg vil kigge nærmere på det forslag. Jeg mener nu fortsat, at det er uklart, hvem der skal betale, for det er jo ikke givet, at værende ejer er forureneren. Så jeg synes, der mangler en dybtgående vurdering på det område.

Kl. 17.40

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare sige, at nu håber jeg, at de borgerlige vil tænke sig godt om, før de går op på talerstolen og siger noget igen, for ellers kan det blive meget dyrt for dem eller i hvert fald for skatteyderne.

Lad os nu sige, at ministeren bliver nødt til at forbyde et stof, f.eks. glyphosat – det håber jeg han meget snart vil gøre – indebærer det, at man forbyder et stof, fordi det ikke længere er miljømæssigt forsvarligt, at alle de, der hidtil har brugt det, skal have en erstatning? Nej, det kan det da ikke indebære.

Derfor kan det da heller ikke indebære, at man skal til at udbetale erstatning, fordi man er

nødt til at gå ind og indføre nogle reguleringer, der beskytter nogle vandindvindinger og nogle vandboringer. Nu må jeg virkelig advare imod, hvad det er, man er i gang med. Man vil effektivt forhindre vores muligheder for at føre miljølovgivning her i landet, hvis man gør retten til at forurene til en ejendomsret, til et privilegium, som man kun kan fratages mod erstatning. Godt nok går grundloven vidt med hensyn til at beskytte ejendomsretten, men det har hidtil været antaget, at retten til at forurene ikke var en ret, der var en ejendomsret i grundlovens forstand, og derfor heller ikke kunne udløse en erstatning, når den bortfaldt.

Formanden:

Hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil gerne hilse Enhedslistens forslag velkommen som anledning til at diskutere et af de største miljøproblemer, vi har i Danmark, nemlig truslen mod vores grundvand og drikkevand.

Det er jo rigtigt, som også andre har sagt, at der er kommet stadig flere undersøgelser, målinger og påpegninger via medier af, at det desværre står meget dårligt til. Der er brug for en hurtig indsats for at sikre, at vi fremover har urensset grundvand som drikkevand og for i øvrigt at sikre de miljømæssige forhold, der er forbundet med rent vand.

I den sammenhæng er beskyttelse af vandindvindingspladserne selvfølgelig et af de væsentlige punkter, og der undrer det mig lidt, at fru Inger Støjberg afviser sådan en ordning som fuldstændig ubegrundet og som det rene følelsesmæssige pjat, samtidig med at miljøministeren rent faktisk har nedsat en arbejdsgruppe sammen med vandværkerne, der skal undersøge, hvordan sådan en ordning i givet fald kunne indrettes.

Så sent som i februar oplyste miljøministeren på et samråd i Folketingets Miljøudvalg, at der er behov for en mere nuanceret diskussion af behovet for størrelsen af sprøjtefri zoner, og at der var brug for at kigge på de lokale og konkrete forhold som afgørende for, om der skal laves sådan nogle zoner. Han sagde, at det ikke var sikkert, at 300 m lige var det rigtige alle steder – det synes jeg lyder nuanceret og rigtigt – og på den baggrund nedsatte han et udvalg sammen med vandværkerne for at undersøge ordningen. Men nu står det jo tilbage, hvad der egentlig er regeringens politik.

Er det fru Inger Støjberg, der bare ikke helt har fanget regeringens politik og er lidt mere optaget af at kalde det følelsesmæssigt pjat, eller er der i virkeligheden tale om, at miljøministerens initiativ ikke er udtryk for nogen ærlige intentioner, men bare er et forsøg på at vinde tid ved at nedsætte en arbejdsgruppe sammen med vandværkerne? Det må være det ubesvarede spørgsmål, der står tilbage efter de to meget modstridende meldinger fra Venstres ordfører og miljøministeren fra Venstre.

Senere i samme måned fik vi måske noget af forklaringen på Venstres uvilje mod at gøre noget ved problemet med forureningen af vores drikkevand med pesticider, for den 13. februar sagde miljøministeren til Politiken, at det er et vigtigt spørgsmål, og vi skal arbejde koncentreret med at sikre rent og urensset vand, og han oplyste så, at han til april i år ville komme med en pesticidhandlingsplan, som skulle få landmændene til at skære ned på forbruget af pesticider. Den er ikke kommet endnu, men jeg tror, der i dag blev nævnt, at den skulle komme i juni, og så kan vi jo håbe, at den tidsfrist holder.

Men så tilføjer miljøministeren, og det synes jeg på linje med hr. Keld Albrechtsen er ganske opsigtsvækkende og meget bekymrende: Men samtidig skal der tages hensyn til landmændene. Får de en ringere høst som følge af pesticidbegrænsningen, så skal de have økonomisk kompensation.

Det bliver jo så ganske dyrt at stoppe forureningen med pesticider, hvis dét virkelig står til troende. Her taler vi ikke engang om specifikke, lokale indgreb, men om generelle begrænsninger i brugen af pesticider, og alligevel nævner ministeren kompensationen.

Tænk, hvis Proms skulle have haft kompensation for at stoppe forureningen af Bøgestrømmen. Tænk, hvis princippet om, at forurenere betales for at holde op med at forurene, blev udbredt, også til industrien og andre områder. Det ville jo være prohibitivt for enhver form for miljøregulering. Det ville stoppe enhver miljøregulering, for hver gang de grønne organisationer eller venstrefløjens grønne mindretal henvendte sig og sagde: Her har vi et massivt forureningsproblem – ja, så skulle regeringen sige: Ja, det kan vi godt se, men vi har ikke penge til miljøet, og I har ikke anvist finansiering, og det bliver alt for dyrt, så det kan ikke lade sig gøre. Så skulle man leve med forureningen, og det er sådan set også det, der er lagt op til med den linje, der indtil nu er lagt fra regeringens side.

Kl. 17.45

Om Enhedslistens tre forslag skal jeg sige: Ja, vi ønsker beskyttelseszoner. Vi er positive, og vi vil gerne undersøge, om 300 m er det rigtige, eller om det laves mere fleksibelt. Det tror jeg vi kan enes om, men det, der bliver problemet, bliver formentlig at finde et flertal.

Glyphosat burde have været ude for længe siden. Det bliver fundet stadig hyppigere, og nu skal vi vente 2 uger eller 2 måneder, eller hvor længe det nu varer, inden Miljøstyrelsens afrapportering sker. På nuværende tidspunkt har jeg svært ved at forestille mig, hvordan miljøministeren vil smygge sig uden om et forbud, men det bliver spændende at se, hvad der sker. Vi støtter en udfasning af det, og det samme gælder terbuthylazin, der har samme nedbrydningsprodukter som atrazin, der er forbudt. Netop fordi de nedbrydningsprodukter er nogle af de metaboliter og giftstoffer, der findes hyppigst i grundvandet – 14-26 pct. af de analyserede drikkevandsbøringer rummer disse nedbrydningsprodukter – burde de stoffer selvfølgelig forbydes, så vi støtter forslaget.

Så er der endelig forbuddet mod pesticider, som vurderes at kunne findes i grundvandet. Det vil jo ganske rigtigt føre til et principielt forbud mod pesticider, i hvert fald på sigt, og det er vi sådan set tilhængere af. Vi går ind for en udfasning af pesticider, hvor der etableres en receptordning, hvor man kun kan bruge pesticider i ganske specifikke tilfælde og efter særlig tilladelse.

Alt i alt: Vi er meget positive over for de tre forslag, og hvis det skulle komme i nærheden af, at noget af det kunne gennemføres, er jeg sikker på, at vi kan finde fælles formuleringer, så det i givet fald kan lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg synes, det er en meget spændende indgangsvinkel, hr. Jørn Jespersen har til denne 300-meter-beskyttelseszone, men sandheden er jo den, at det på ingen måde er videnskabeligt bevist, at en 300-meter-beskyttelseszone vil virke. Hvorfra ved hr. Jørn Jespersen, at det ikke er 100 m eller 500 m, der vil beskytte drikkevandet? Hvorfra ved hr. Jørn Jespersen, at det netop er 300 m?

(Kort bemærkning).

Nina Berrig (KF):

Jeg er nødt til at rette en misforståelse hos hr. Keld Albrechtsen. Jeg har ikke på noget tids-

punkt forfægtet, at forureneren ikke skal betale, men jeg prøvede at fremføre, at med hensyn til forslaget om beskyttelseszoner gjorde jeg opmærksom på, at man ikke har taget højde for finansieringen, hvem der skal betale for disse zoneudvidelser. Det er dét, jeg mener er problematisk.

Hvis man kan finde forureneren, skal vedkommende betale; det har jeg ingen problemer med. Men jeg mener ikke, det er klargjort i forslaget, hvordan man vil finansiere en eventuel udvidelse af disse zoner.

Formanden:

Det var en forsinket kort bemærkning til hr. Keld Albrechtsen, som formanden overså for lidt siden, og så er det hr. Jørn Jespersen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Inger Støjberg taler om to ting. Den ene ting er: Hvorfor er det lige 300 m, der er rigtigt? Og det andet aspekt handler om: Er det videnskabeligt bevist?

Jeg gjorde udtrykkelig opmærksom på, at det kan godt være, at 300 m ikke er præcis det rigtige afstandskrav til beskyttelsen, og derfor er jeg sådan set også meget godt tilfreds med, at miljøministeren har nedsat et udvalg, som sammen med vandværkerne skal finde ud af, hvordan det kan laves på den bedst mulige måde. Det kan godt være, at det i nogle tilfælde er nok med 200 m, mens det andre gange måske skal være 400 m.

Det andet er kravet om, at noget skal være videnskabeligt bevist. I miljøpolitikken findes der et princip, der hedder forsigtighedsprincippet, og som går ud på, at det handler om at agere i tide på baggrund af ikketotal viden. Det princip er vi tilhængere af, og hidtil har regeringen og regeringspartierne sagt, at det er de også, men nu kan jeg forstå, at det er noget mere usikkert. Men vi mener faktisk, at af hensyn til miljø og natur og menneskers sundhed er det nogle gange nødvendigt at agere, inden man har total sikkerhed for, hvordan nogle ting fungerer, for ikke at komme til at lave skader, man ikke kan reparere senere.

Kl. 17.50

Det er ikke totalt videnskabeligt bevist, men det er temmelig omfattende dokumenteret, og ligesom man heller ikke kan sige, at fru Inger Støjberg er videnskabeligt bevist, men forment-

lig alligevel er en realitet, kan det en gang imellem være fornuftigt at agere på den baggrund.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu tror jeg, at forvirringen snart når et højdepunkt.

Hr. Jørn Jespersen siger, at han heller ikke ved, om det er de 300 m, der er det korrekte, men at det måske er 200 m. Jamen hvorfor så støtte en sikkerhedszone på 300 m, så længe man ikke ved, om det er det korrekte? Hr. Jørn Jespersen støtter jo selv det udvalgsarbejde, der er sat i gang, så jeg synes, det er et meget, meget forvirrende svar, der kommer.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Inger Støjberg siger, at forvirringen er total, men jeg går ud fra, at det er en udtalelse, som fru Inger Støjberg selv står helt inde for. For mit vedkommende er der ingen forvirring.

Vi støtter beskyttelseszoner, og vi synes, det er vigtigt at operere med, at vandværkerne selv har foreslået 300 m. Vi syntes også, det var o.k., da miljøministeren kom i udvalget og sagde, at nu har han nedsat en arbejdsgruppe for at se seriøst på det og bl.a. se på, om det kan laves mere fleksibelt. Det er o.k., hvis det er det, der skal til.

Men det, vi bliver nervøse over, er, at man slet ikke ønsker beskyttelseszoner. Der er tale om dobbeltspil fra Venstres side, i og med at miljøministeren på den ene side vinder lidt tid ved at nedsætte en arbejdsgruppe, og Venstres ordfører på den anden side siger her i dag, at det er det rene føleri og pjat overhovedet at arbejde med beskyttelseszoner. Så bliver vi da i tvivl om, hvad Venstre mener på det område, og det må da være fair at give udtryk for det. I den situation vil vi hellere vedtage et forslag om 300 m og eventuelt korrigerer afstandsgrænserne senere end at se på Venstres dobbeltspil, hvor miljøministeren nedsætter et udvalg, mens Venstres ordfører siger, at miljøministeren er fuld af pjat og føleri.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil godt sige til hr. Jørn Jespersen, at det med dobbeltspil falder lidt tilbage på hr. Jørn Jespersen selv.

Hr. Jørn Jespersen starter med at gå ind for en beskyttelseszone på 300 m og fortsætter med at sige, at det egentlig er totalt ligeegyldigt, hvor

bred den beskyttelseszone bliver; at det er lige meget, om den bliver 200, 300 eller 400 m – jamen hvor er seriositeten henne?

Er der tale om total uvidenhed eller manglende viden, når hr. Jørn Jespersen taler om forsigtighedsprincippet? Det er vel ikke sådan, at det skal gælde generelt i politik, at man hele tiden skal bruge forsigtighedsprincippet? Men hvis man skal bruge forsigtighedsprincippet optimalt, som hr. Jørn Jespersen gerne fremhæver, hvorfor så ikke 600 m eller 700 m? Så er man i hvert fald rigtig forsigtig, men så fortsætter man også med at vise total uvidenhed om det, der foregår.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hr. Eyvind Vesselbo, som ved skæbnens ugunst er blevet formand for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, har i dag sat mange bundrekorder i dårligt argumentationsniveau, og han bliver ved med at sætte nye bundrekorder. Det er imponerende, at det kan blive ved, og man tør jo slet ikke gætte på, hvor det dårlige argumentationsniveau ender, når der er to forslag endnu.

Det, der er tale om, er, at jeg har sagt, og det har jeg sagt hele tiden: Vi vil meget gerne støtte, at der sammen med vandværkernes forening laves et udvalgsarbejde, der på bedst mulig måde og med størst mulig sikker dokumentation kan afklare, hvad der er det fornuftigste afstandskrav. Vi støttede sådan set ministeren på det punkt, men det, der foruroliger os, er, at Venstres ordfører siger, at det er noget pjat overhovedet at lave nogle afstandskrav. Det synes vi ikke det er, men vi vil gerne fastsætte dem med den bedst mulige dokumentation, vel vidende at man aldrig kan være 100 pct. videnskabeligt sikker på det punkt.

Det er den præcise udmøntning af forsigtighedsprincippet, og det burde formanden for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vide og ikke gå ind i debatten med en så elendig argumentation.

Formanden:

Fru Inger Støjberg for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

I Venstre vil vi gerne diskutere, hvorledes drikkevandet sikres bedst, men det skal ske på baggrund af videnskabelig viden og ikke med afsæt

i hurtige og nemme forslag, der blot appellerer til følelserne uden at have en reel positiv effekt. Det var, hvad der blev sagt, og det er den baggrund, vi vil have, når der skal laves sikkerhedszoner, hvis de altså skal laves.

Mit spørgsmål til hr. Jørn Jespersen går bare på: Hvorfor kan hr. Jørn Jespersen ikke afvente den videnskabelige undersøgelse? Hvorfor har man dette hastværk, når man ikke har en reel viden?

Kl. 17.55

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er altid en sikker indikator for, hvornår Venstrefolk ikke længere har nogen gode argumenter. Det er tilfældet, når de vender tilbage til deres oprindelige tale og læser den op én gang til, og det punkt nåede vi til her.

Vi kan sagtens vente på resultatet af udvalgs-samarbejdet, hvis der kommer et resultat meget hurtigt, men det er da ikke til hinder for, at man udtrykker sin sympati for et beslutningsforslag, som alle ved ikke vinder flertal. Det er realiteterne.

Hvis det kom til realitetsforhandling om, hvorvidt der var et flertal for det, ville det være afgørende for os at få resultatet af udvalgets arbejde ind i forhandlingen. Men hr. Keld Albrechtsen ved formentlig også godt, at der er ikke noget, der ligner et flertal for dette beslutningsforslag, og derfor er realiteten, at vi bliver nødt til at vente på resultatet af udvalgsarbejdet. Jeg har forstået, at det vil komme til juni-juli, og så håber jeg bare, at der er realiteter i det.

Men jeg kan ikke forstå, at Venstres ordfører udtrykker afstandtagen fra det udvalgsarbejde, som Venstres miljøminister har sat i gang. Det er ikke trykthedsskabende.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Hr. Jørn Jespersen siger, at man sagtens kan vente på at få tingene blotlagt på et grundigt grundlag; det gør ikke noget. Jamen hvorfor stemmer hr. Jørn Jespersen så for forslaget her? Så kunne man jo lige så godt vente på at få de reelle oplysninger. Det er sådan set bare et spil for galleriet, og det bekræfter hr. Jørn Jespersen jo også, når han siger: Jeg kan sagtens stemme for dette forslag, for det bliver alligevel ikke vedtaget.

Hr. Jørn Jespersen talte om bunden lige før. Er det virkelig politisk højt niveau at stå og sige her fra talerstolen: Jeg mener egentlig, at vi godt kan

vente, men jeg stemmer for forslaget her, fordi jeg godt ved, at det ikke bliver vedtaget? Det er en meget speciel måde at føre politik på.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det, der er afgørende for os, er at få nogle zoner omkring vandværkerne, så vores drikkevand sikres bedst muligt mod pesticidforurening. Om Venstre går ind for det eller ej, er blevet meget uklart under debatten i dag, og jeg synes, det er ringe, at man ikke engang kan få at vide, hvad partiet arbejder for.

Jeg sagde til hr. Keld Albrechtsen, at hvis forslaget kom i nærheden af vedtagelse, er jeg sikker på, at vi kan finde formuleringer, der vil dække flertallets mening. Det, jeg bl.a. tænkte på i den sammenhæng, var selvfølgelig, at hvis der kunne komme et flertal, som sikrer, at der kommer zoner omkring vandværkerne, ville det være fornuftigt at sige, at den konkrete udformning af de zoner skal afvente og tilpasse sig resultatet af det udvalgsarbejde, der er i gang. Så ville vi få sikkerhed for at få zonerne, og den præcise udformning ville ske på baggrund af det udvalgsarbejde, som landets miljøminister har sat i gang.

Jeg synes, det ville være sagligt, og det ville også være betryggende at få en vedtagelse om at få zonerne. Det er jeg nemlig langtfra sikker på at der er flertal for, og det beklager jeg.

Formanden:

Fru Elsebeth Gerner Nielsen som næste ordfører.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Pesticiderne er et af de største miljømæssige problemer, vi har; det er der ikke megen tvivl om.

Pesticiderne er et problem i forbindelse med forurening af drikkevandet og grundvandet, og når grundvandet først er forurenede, er det alle levende skabninger, det går ud over. Størstedelen af livet består af vand, og derfor er forurening af vand simpelt hen det samme som at ødelægge grundlaget for livet. Af samme grund er vi selvfølgelig nødt til at tage de problemer meget alvorligt, og det er også baggrunden for, at det kan være svært at blive ved med at vente på resultatet af den nye undersøgelse, fordi vi alle sammen ved, at pesticiderne er stærkt på vej ned i grundvandet og drikkevandet.

Der har været en diskussion om, hvorvidt det er fornuftigt at lægge sig fast på en zone på 300

m. Det er en meget polemisk debat, men én ting er i hvert fald sikker: 100 m brede bufferzoner er bedre end ingen, 200 m er bedre end 100 m, 300 m er bedre end 200 m, 400 m er bedre end 300 m, osv.

Det allerbedste ville såmænd være, at vi overhovedet ikke anvendte pesticider, for ligegyldigt hvor pesticiderne bliver anvendt, er der noget, der tyder på, at de på et tidspunkt kommer ned i grundvandet. Det er baggrunden for, at Det Radikale Venstre foreslår, at vi inden 2010 halverer pesticidforbruget og derefter udfører dem. Det vil sige, at vi må i gang med en total omlægning af dansk landbrug og også af støtteordningerne med henblik på at få en produktion, som er fuldstændig pesticidfri, og den proces burde hellere starte i dag end i morgen.

Kl. 18.00

Vi kan stemme for B 131. Hvis der er nogle, der vil være med på en 400 m bufferzone, siger vi gerne ja til det, og hvis der er nogle, der vil være med på 500 m, siger vi også gerne ja til det, for vi er fuldstændig overbevist om, at jo bredere bufferzoner vi har, jo større beskyttelse får vi også af drikkevandet.

I forbindelse med B 132 er det jo meget interessant, at vi er nødt til at diskutere Roundup og dermed glyphosat. Jeg tror, der sidder ordførere her, som har haft den opfattelse, at Roundup var pesticidernes saftevand, at man simpelt hen roligt kunne drikke det. Jeg har været til mange landbrugsmøder, hvor jeg simpelt hen er blevet belært om, hvor uskyldigt Roundup er, men det store problem nu er jo, at man simpelt hen har skiftet en masse pesticider ud og i stedet bruger Roundup med det resultat, at vi nu kan konstatere, at Roundup og især dets nedbrydningsprodukt, glyphosat, i stigende grad er på vej ned i drikkevandet.

Med andre ord: Der findes åbenbart ikke noget saftevandsprodukt, når vi snakker pesticider, og det skulle da også være underligt, hvis der gjorde det, for pesticiderne virker jo ved at slå ihjel. Med andre ord: Pesticider er gift, og gift er ikke noget værd, hvis den ikke virker.

Vi foreslår, at der laves et midlertidigt stop for anvendelsen af begge pesticider fra 2004, og at den pause skal anvendes til at skaffe en solid dokumentation for, hvordan midlerne virker, og om det overhovedet er muligt at bruge dem på en sådan måde, at de ikke kommer ned i grundvandet. I stedet for bare at sige, at de skal dropes fuldstændigt, er vi mere indstillet på at sige: Der er nu så mange indici for, at vi har et pro-

blem, at der er grund til, at vi lige tænker os om. Vi skal altså bruge forsigtighedsprincippet.

Om B 133: Vi synes, at en opstramning af godkendelsesproceduren er fuldstændig på sin plads. Vi kan konstatere, at f.eks. Roundup er blevet godkendt, selv om vi bagefter kan konstatere, at der kommer glyphosat i grundvandet. Med andre ord: Der er god grund til at prøve at se på godkendelsesproceduren, så vi kan også støtte B 133.

Med disse ord vil jeg sige tak til forslagsstillerne for det arbejde, de har lavet. Vi kan grundlæggende og som udgangspunkt støtte de fremsatte beslutningsforslag, om end vi ikke er helt enige i udformningen af hvert eneste af forslagene.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg er helt sikker på, at fru Elsebeth Gerner Nielsen meget gerne vil grundvandet og drikkevandet det godt, men har fru Elsebeth Gerner Nielsen prøvet på at regne på, hvor stor en del af Danmarks areal der vil blive bufferzoner, hvis man laver en bufferzone på 300 m eller 400 m eller 500 m rundt om hver vandboring, som fru Elsebeth Gerner Nielsen gerne vil være med på? Hvor stor en del af arealet i Danmark ville blive bufferzone med de forslag, fru Elsebeth Gerner Nielsen kommer med?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er ca. 28 ha pr. boring, der bliver tale om. Det er selvfølgelig en pæn størrelse, og det, man så skal diskutere, er: Skal landmændene have en kompensation, fordi de nu ikke må have lov til at bruge pesticider?

Her synes vi egentlig, at ikke mindst Det Konservative Folkeparti skal prøve at se på, hvad vi har gjort over for industrien i rigtig mange år. Her har vi netop stillet krav uden at kompensere dansk industri, og jeg har faktisk ikke nogen sinde hørt Det Konservative Folkeparti komme med forslag om, at vi skulle kompensere industrien, når vi har stillet forstærkede krav af hensyn til miljøet og det kollektive gode, som eksempelvis ren luft og rent vand er. Men i det øjeblik, vi kommer til landbruget, er det ligesom gudgivet, at selvfølgelig skal der gives en eller anden form for kompensation, og det er jeg overhovedet ikke indstillet på. Jeg er til gengæld indstillet på, at nogle af de utrolig mange støtte-

ordninger til landbruget bliver omlagt på en sådan måde, at vi støtter en så miljøvenlig landbrugsdrift som overhovedet muligt.

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu fik vi at vide, hvor mange hektar der er tale om pr. vandboring. Kan fru Elsebeth Gerner Nielsen fortælle, hvor mange vandboringer der er? Så får vi jo så det samlede areal. Efter den beregning, fru Elsebeth Gerner Nielsen selv kom med, har jeg regnet ud – og det kan fru Elsebeth Gerner Nielsen måske bekræfte – at det bliver omkring 200.000 ha med det antal boringer, der findes. Kan fru Elsebeth Gerner Nielsen bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg skal ærligt indrømme, at jeg synes, det er noget pjat. Det er en overhøring i, om vi har læst beslutningsforslagene, om vi kan regne, om vi skal have vore skolepenge tilbage, osv., eller hvad ved jeg.

Der er 11.000 boringer på nuværende tidspunkt, og det ved hr. Eyvind Vesselbo akkurat lige så godt som jeg selv. Mange af disse boringer ligger utrolig tæt, og derfor kan man ikke bare sige 11.000 gange 28 ha. Men hvis jeg lige får 2 minutter, kan jeg godt regne ud, hvad 11.000 gange 28 ha er. Det behøver jeg ikke, kan jeg høre, og det er jeg glad for.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at vi skal sikre den danske drikkevandsforsyning, og det kan vi gøre på forskellig vis. Jeg tror faktisk, at det, der vil ske i løbet af de kommende år, hvad enten vi kan lide det eller ej – jeg kan absolut ikke lide det – er, at der sker en centralisering af vores vandindvinding, dvs. at vi får langt færre boringer, end vi har i dag.

For øjeblikket lukkes der rigtig mange boringer. Jeg har et tal på, hvor mange boringer der er lukket bare de sidste 2 år, og det sker på grund af forurening. Derfor kan man sige, at det, at vi ødelægger drikkevandsforsyningen, samtidig formindsker det problem, vi får i det øjeblik, vi laver en bufferzone omkring de enkelte boringer.

Formanden:

Hr. Eyvind Vesselbo for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Det var såmænd ikke, fordi jeg ville overheøre fru Elsebeth Gerner Nielsen i, om hun kunne regne eller lægge sammen eller dividere eller gange, for jeg har en klar mening om, hvorvidt det kan lade sig gøre eller ej. Det var egentlig for at give fru Elsebeth Gerner Nielsen mulighed for at forklare Folketinget konsekvensen af det forslag, som er fremsat, nemlig de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af at blotlægge et så stort areal til bufferzoner, som tilfældet er her.

Derfor vil jeg nu spørge: Hvad er de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af at blotlægge eller braklægge, havde jeg nær sagt, et så stort areal til bufferzoner, som tilfældet er?

Det må fru Elsebeth Gerner Nielsen da kunne svare klart på, men ellers kan hr. Keld Albrechtsen jo hviske det til fru Elsebeth Gerner Nielsen, for det er jo hr. Keld Albrechtsens forslag.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Nu siger fru Elsebeth Gerner Nielsen, at hun er godt klar over, hvor mange vandboringer der bliver lukket hvert år, men vil fru Elsebeth Gerner Nielsen fortælle mig, hvor vandboringerne primært bliver lukket for tiden? Er det i byerne, eller er det på landet?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg har ikke nogen fordeling med mig, men jeg vil gerne finde den frem og sende den til udvalget, selv om jeg egentlig synes, det er ministerens opgave.

Der bliver lukket vandboringer ude på landet på grund af pesticider, og der bliver lukket boringer i nærheden af byerne på grund af punktforureninger, så der er mange forskellige årsager til, at boringerne bliver lukket, og jeg tror egentlig, vi har et fælles ansvar for det. Det er ikke et specielt radikalt ansvar, at der er boringer, der bliver lukket. Alle partier i Folketinget har gennem de sidste 30 år været med til at tage nogle forkerte beslutninger, som nu indebærer en trussel mod drikkevandsforsyningen, og det er sådan set det, jeg synes vi skal gøre op med.

Som sagt mener jeg, vi helt skal udfase anvendelsen af pesticider fra 2010, så det er sådan set et langt, langt større areal, der er tale om. Jeg håber, fru Inger Støjberg hørte, at vi mener, at pesticiderne skal udfases fuldstændig. Det vil sige, at det bliver et meget, meget stort areal, der

bliver tale om, men det er ikke det samme som at braklægge. Der er noget, der hedder pesticid-frit landbrug, og jeg er ret overbevist om, at vi kan få en fornuftig landbrugsproduktion uden anvendelse af pesticider. Det er under alle omstændigheder nødvendigt.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Jeg kan fortælle fru Elsebeth Gerner Nielsen, at den langt, langt, langt, langt overvejende del af de boringer, der bliver lukket for tiden, er byboringer. Er fru Elsebeth Gerner Nielsen enig med mig i det?

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Den sidste del af debatten har jo anskueliggjort et problem, som er vokset frem undervejs.

Det begyndte med, at ministeren principielt var tilhænger af en beskyttelse af drikkevandet og en indsats mod forurening af drikkevandet med sprøjtegifte, men efterhånden som de borgerlige ordførere fik markeret sig i debatten, viste det sig at blive til en mere og mere indædt modvilje mod at gøre noget. Det så vi også her til sidst, hvor der stables kæmpestore samfundsøkonomiske problemer op foran os.

Bare der laves en sikkerhedszone rundt om vores vandboringer, bliver det pludselig et kæmpestort samfundsøkonomisk problem. Og hvad med disse enorme arealer, hvor man nu skal til at dyrke giftfrit? Frygteligt for samfundsøkonomien og for landmændene osv., for nu skal man planlægge sine afgrøder hen over året og sørge for at holde afgrøder på jorden, så kvikgræsset ikke breder sig, fordi man ikke længere kan hælde gift ud over jorden.

Det er kommet frem, at i virkeligheden vil man ikke gøre noget. Det bliver jeg mere og mere overbevist om, når jeg hører de borgerlige ordførere. I virkeligheden ønsker man bare at lade stå til, og så skal man finde alle mulige påskud og problemer, som man kan stable op foran os.

Jeg vil gerne sige mange tak for debatten til Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre, som har vist en positiv og ansvarlig holdning til, at vi har et kæmpe problem, at det haster med at få det løst, at der skal gribes ind, mens tid er, og

at der skal gøres noget. Men ministeren snakker udenom. Jeg stillede nogle præcise spørgsmål, og dem vil jeg gentage.

Jeg vil godt spørge ministeren: Hvis det er sådan, at det konstateres, at et stof går ned i grundvandet og endda i større koncentrationer end grænseværdierne, og ministeren er klar over det – og det er ministeren jo med hensyn til glyphosat, det vil jeg godt bede ministeren bekræfte – skal stoffet så forbydes, eller skal det ikke forbydes? Det må ministeren da kunne svare på.

Jeg må indrømme, at jeg bliver meget bekymret. Nu er beslutningen blevet udsat i mange måneder, og i dag er ministeren ikke stand til eller vil ikke tilkendegive noget. Jeg håber det da stadig, for debatten er jo ikke slut, men der kommer ingen tilkendegivelse fra nogen af de borgerlige ordførere af, om glyphosat skal forbydes eller ej, selv om det er klarlagt, at grænseværdierne er overskredet, og vi ved, at det vil fortsætte med at gå ned i grundvandet.

Vi har advaret imod det længe. Alle har vidst det, fire amter dokumenterede det sidste år, men ingenting sker fra ministerens side. Nu foreligger der oplysninger, som dokumenterer, at koncentrationerne er langt over grænseværdierne, og vi ved, at det rammer det vand, der ligger øverst. Vi troede, at her havde vi en uforurennet reserve, som vi kunne bruge i den periode, hvor resultatet af fortidens synder når ned til det dybtliggende grundvand, men nu har vi det problem, at det dybtliggende grundvand rammes af fortidens synder, samtidig med at vi ødelægger det øverst liggende grundvand.

Det er en meget, meget dyb krise for grundvandet. Man har kastet os ud i den ved letsindige godkendelser af alle mulige stoffer, og jeg synes, det er helt mærkværdigt, hvis vi ikke kan få en klar tilkendegivelse fra Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative om, at når grænseværdierne er overtrådt, falder hammeren, og så kan man ikke længere bruge det stof. Det er helt utroligt for mig, at det ikke er sket under denne debat.

Kl. 18.15

Det giver mig den bekymring, om ministeren i virkeligheden på grund af det, som man nu begynder at kalde de samfundsøkonomiske konsekvenser, bare ved et forslag om at lave sikkerhedszoner omkring borerer så begynder at tale om samfundsøkonomiske konsekvenser. Er der samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet

med beslutningen om Roundup, hr. minister? Er det det, der er årsagen til, at ministeren tøver?

Så bringer man et helt nyt princip ind i debatten, som vi aldrig har mødt før, og som ministeren introducerede i sin indledning, om, at man nu skal have erstatning, hvis man fratages retten til at forurene.

Vi har hidtil haft det princip, der hedder, at det er forurenere, der betaler, når der forurennes. Nu går ministeren så op og formulerer et princip om, at det nu er forurenere, der skal have kompensation for at holde op med at forurene. Det er altså virkelig et fundamentalt skred i dansk miljøpolitik, der er sket under den her debat, hvis det virkelig er rigtigt.

Det er jo så årsagen til, at man forsøger at bygge en myte op om, at der ikke er finansiering for Enhedslistens forslag om beskyttelseszoner. Der er naturligvis finansiering, for man har fra statens side naturligvis lov til at fastlægge beskyttelseszoner, hvor der ikke må forurennes, medmindre man altså nu har tænkt sig at introducere et helt nyt princip om, at forurenere ikke længere skal betale, men at forurenere tværtimod skal have penge for at holde op med at forurene. Det er i realiteten det, ministeren har lagt op til.

Jeg synes, det er dybt bekymrende, for det ville jo umuliggøre en ny pesticidplan. Det ville jo umuliggøre, at en ny pesticidplan overhovedet kan komme i nærheden af en løsning af problemerne.

Man må jo stille det spørgsmål, at hvis de, der bor rundt om en vandboring, skal have kompensation, og det så viser sig at være nødvendigt at forbyde Roundup, skal alle, der har brugt Roundup, så kunne møde frem og sige: Jeg har brugt Roundup, så nu skal jeg have 10.000 kr. eller 100.000 kr. af ministeren, eller hvor meget man nu kan få skrevet på den regning. Det er jo absurd. Jeg håber da også, at ministeren kan gå op og klart afvise, at man skal ud i sådan noget.

Så vil jeg også spørge, hvad det helt store problem skulle være i at holde op med at bruge disse giftstoffer. Ja, det kræver en omlægning af driften. Jeg er fuldstændig enig med fru Elsebeth Gerner Nielsen i, at vi skal have faset de giftstoffer ud. Jeg er glad for, at Det Radikale Venstre har meldt det så klart ud. Det er et gammelt princip for Enhedslisten, at vi skal have dem faset ud i det hele taget.

Jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at man da sagtens kan det. Man kan da sagtens dyrke uden sprøjtemidler. Det gør økologerne jo allere-

de i forvejen, og økologerne kan altså godt dyrke markerne. Det kræver nogle andre dyrkningsmetoder, javist, men det kan da sagtens lade sig gøre. Det kan da også lade sig gøre med et rimeligt produktionsresultat, og så kan vi bevare vores drikkevand også i fremtiden.

Alternativet, hvis man skal til at gå ind for ministerens nye økonomiske principper og denne her nølen, bliver, at vi så skal til at rense vores drikkevand eller købe det på flasker, måske endda i udlandet. Man kan så sige, at det kan give os en tættere tilknytning til Grønland, for det ville gøre det muligt for Grønland at sælge en stor del af indlandsisen på flasker her i Danmark.

Men jeg tror, vi står os ved at få grebet ind i tide, så vi bevarer vores uforurenede drikkevand, som vi nu altså kun har halvt så meget tilbage af, som vi troede for en uge siden.

På baggrund af de oplysninger havde jeg da faktisk forventet som en given ting, at der ville have været et flertal her i Folketinget, der viste fornøden rettidig omhu og handlekraft og ikke sad tilbage i passivitet med dårlige undskyldninger, sådan som vi har set i debatten her i dag.

Tag nu f.eks. debatten om de 300-meter-zoner, som Enhedslisten har foreslået. Man går op og spørger: Jamen hvorfor skal det lige præcis være 300 m? Så siger hr. Jørn Jespersen, at han er sikker på, at hr. Keld Albrechtsen gerne vil forhandle om en præcis udformning, hvis der er nogen, der kan dokumentere, at der skal være en fleksibilitet, så det nogle steder kan være 200 m og nogle steder 400 m. Ja, selvfølgelig vil hr. Keld Albrechtsen det.

Det er da klart, og det er jo helt normalt, at når man har et beslutningsforslag, og der så er ændringer, så forhandler man om det i udvalget, og så finder man en løsning. Det er vi naturligvis også helt indstillet på, hvis det til gengæld er sådan, at der er et flertal i Folketinget, der også er indstillet på, at der skal findes en løsning.

Kl. 18.20

Men man får bare den forstemmende fornemmelse, at afvisningen af forslaget ikke er et spørgsmål om, at vi skal ændre, så der bliver den fleksibilitet, så der f.eks. kan være et spillemellem 200 og 400 meter, eller hvordan det nu kunne være. Det er slet ikke det, det handler om.

Det, det handler om, er, at man simpelt hen bare ikke vil have det, for man vælger passivitetsvej, når det gælder drikkevandsproblemet. Det synes jeg er en skuffelse. Det er i hvert fald

en skuffelse for mig, for jeg havde håbet på, uanset at vi kunne have været uenige om mange andre ting, det har vi også været, f.eks. skovdebat og alt muligt, at når det gjaldt vores grundvand, vores drikkevand, så var der trods alt ét fælles spørgsmål i miljødebatten, som hele Folketinget kunne være enige om: at vi ikke vil miste retten til at drikke uforurenede drikkevand, der kommer direkte fra vores grundvand, som ikke skal igennem en større kemisk rensning, inden vi åbner for vandhanen.

Det havde jeg håbet på, men jeg er bange for, at regeringen i det her spørgsmål har tænkt sig at udvise en ansvarspådragende passivitet. Regeringen risikerer i allerhøjeste grad at blive dømt for nøl i denne her sag.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg har det sådan, at jeg ikke kan fordrage at blive taget i, at der er noget, jeg ikke ved. Så da fru Inger Støjberg før spurgte, om jeg lige kunne forklare, hvordan fordelingen var af borer, der var blevet lukket, mellem land og by, og af hvilke grunde osv., så kunne jeg ikke lige finde det notat, jeg havde på det. Men jeg vil lige gøre opmærksom på, at jeg tror, det er et fint supplement til ordførerens afsluttende tale.

Fra 1987-2001 blev der lukket 2.148 borer. 739 er lukket på grund af for højt indhold af pesticider og nitrat. 922 er lukket på grund af naturskabte eller tekniske årsager, bl.a. at grundvandsspejlet falder, og 487 af andre årsager.

Så det er med andre ord et meget godt bevis for, at pesticiderne bærer en meget stor del af ansvaret for det her. Samtidig kan vi konstatere, at andelen af borer, hvor vi finder for mange pesticider, er stærkt stigende.

Formanden:

Så er det fru Inger Støjberg for en kort bemærkning til hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Inger Støjberg (V):

Ja, nu havde hr. Keld Albrechtsen og jeg jo sådan en lille diskussion under min ordførertale om videnskab, og hvad der egentlig var videnskab, og hvad der var videnskabeligt bevist og sådan noget. Så med henvisning til den skriftlige fremsættelse, hvor hr. Keld Albrechtsen skriver, at videnskaben på det groveste har overvurderet sine evner, så vil jeg bare lige spørge hr. Keld Albrechtsen, om det er hr. Keld Albrechtsens egne

videnskabelige undersøgelser eller Enhedslistens videnskabelige undersøgelser, der påviser det her.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Nu siger hr. Keld Albrechtsen, at han er glad for, at De Radikale melder så klart ud. Det er vi andre selvfølgelig også, men hvad siger hr. Keld Albrechtsen egentlig til, at De Radikale jo sad i regeringen i en del år, kan vi jo konstatere, men da ikke arbejdede på samme ihærdige måde, som de åbenbart gør nu.

Hvad er hr. Keld Albrechtsens mening om det, og hvordan opfatter hr. Keld Albrechtsen, at De Radikale, når man har haft et samarbejde med dem, så overhovedet ikke ved, hvad de egentlig vil, når det kommer til stykket? Dengang ville man ingenting, nu vil man gerne. Hvad bliver det næste, hvis De Radikale egentlig får regeringsmagten igen? Så vil de måske ingenting igen. Hvordan føler hr. Keld Albrechtsen sig egentlig med det som ballast?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Når det angår den her sag, og når det angår den fremtidige indretning af landbruget, hvor vi også fra Det Radikale Venstres side behandlede et forslag vedrørende midlertidigt stop for nye svineproduktioner, så jeg vil sige, at det er muligt, at det er en ny radikal profil, men det er i hvert fald en glædelig profil, som gør det muligt for Enhedslisten at samarbejde aktivt med Det Radikale Venstre på det her punkt.

Og det vil da sige, at hvis der efter det kommende Folketingsvalg skulle opstå et politisk flertal her i Folketinget bestående af bl.a. Enhedslisten og Det Radikale Venstre, ja, så vil det da på det her område være et kolossalt fremskridt. Så enkelt er det jo.

Kl. 18.25

At de resultater måske så ikke blev opnået under den tidligere regering, kan vi godt have en lang diskussion om, men Enhedslisten er ikke et parti, der sidder og klynker over fortiden, når vi kan se frem til noget, der kan realiseres i fremtiden. Jeg tror også, at ministeren på et tidspunkt var inde på, hvor meget vi skulle kigge bagud. Lad os nu glæde os over den klare radikale markering. Lad os nu alle sammen glæde os over det. Det er da godt at se flere partier gå ind for et giftfrit landbrug her i Danmark.

Så med hensyn til videnskab skal jeg bare sige, at vi har det sådan, at vi – jeg tror, det var hr. Jørn Jespersen, der var inde på det – ønsker at følge forsigtighedsprincippet. Det vil sige, at vi godt ved, at videnskabelige oplysninger kan være behæftede med usikkerhed. Det kan endog i nogle tilfælde vise sig, at de er forkerte, men vi bliver nødt til at basere os på dem så godt, vi kan få dem frem, og så gøre det ud fra forsigtighedsprincippet. Det vil sige, at hvis alarmklokkerne ringer, må vi handle på grundlag af det materiale, vi har.

Jeg tror, der var en ordfører, jeg kan ikke huske, om det var fru Elsebeth Gerner Nielsen, der foreslog, at man kunne lave et midlertidigt forbud mod Roundup, indtil man så havde fået lavet dybere undersøgelser. O.k., vil jeg sige, det kunne vi godt gribe til for at være sikre på, at vi har sagerne under kontrol, og så vente med et endeligt forbud til den 1. januar eller senere. Det kunne vi godt gøre på den måde. Vi har et åbent sind med hensyn til sådan nogle ting. Men det er omkring det videnskabelige.

Formanden:

Hr. Jørn Dohrmann for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Hr. Keld Albrechtsen siger, at det muligvis er en ny politik, og at det vil man følge op på og alle de der ting. Men hvordan føler hr. Keld Albrechtsen sig, hvordan føler Enhedslisten sig, når De Radikale den ene gang siger det ene, og den næste gang siger noget andet? Har hr. Keld Albrechtsen gjort noget aktivt for at kunne holde De Radikale fast på det, de siger, eller er det igen ikke bare tomme ord, man får fra Folketingets talerstol?

Jeg mener, at hvis hr. Keld Albrechtsen på nogen måde vil bevare nogen troværdighed, så må han jo indgå en aftale med De Radikale, så de ikke løber fra det her igen, en såkaldt musefældeklausul eller et eller andet. Man må have gjort noget aktivt.

Det er ikke ligesom kommet frem i debatten her. Man stoler blindt på nogle ord, som kommer fra De Radikale. Man ved godt, at de skifter synspunkt fra det ene halvår til det andet. Vi har nu lige hørt om det her med stop for svinefarme for en ½ time eller 1 time siden, men i år 2001 var De Radikale imod. Nu er de for et stop. Hr.

Keld Albrechtsen må sikre sig mere eller mindre.

Formanden:

Fru Elsebeth Gerner Nielsen for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg må straks beklage over for formanden, at det kan være meget vanskeligt at formulere sit forsvaret som et spørgsmål, men jeg synes sådan set, at det er lidt synd for hr. Keld Albrechtsen, at han skal forsvare hele den radikale politik gennem rigtig mange år.

Allerede da jeg kom i Folketinget i 1994, fremlagde jeg sammen med den radikale folketingsgruppe i 1996, tror jeg, et samlet landbrugsudspil, hvor vi faktisk gik ind for en total udfasning af pesticiderne i løbet af de næste 10 år, og det udspil er jeg ret sikker på at man sagtens kan finde frem.

Så kan man så spørge: Hvad opnåede vi i den tid, vi var i regering?

Det, vi har opnået, er, at vi har halveret udbredelsen af aktivt stof i løbet af en periode, og når det drejer sig om behandlingshyppigheden, så har vi reduceret med 15 pct. Er det godt nok? Næ, det synes jeg sådan set ikke, det er, men det var så langt, som vi nåede, og nu kommer vi med et nyt udspil, hvor vi siger, måske mere realistisk, at vi halverer pesticidforbruget inden 2010 og derefter foretager en total udfasning. Hvad er det, at man forventer? Kan Det Radikale Venstre styre hele den danske miljøpolitik? Jeg synes, vi har styret rigtig meget, men der er da grænser.

Formanden:

Det letter så svaret for hr. Keld Albrechtsen. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan sige, at vi i Enhedslisten ingen illusioner nærer om, at vi kan styre Det Radikale Venstre.

Jeg har jo forhandlet med repræsentanten for Det Radikale Venstre, fru Lone Dybkjær, jeg tror, at det var tilbage i 1985 eller 1986, om Vandmiljøplan I. Det lykkedes mig ikke dengang at blive enig med Det Radikale Venstre, desværre, om Vandmiljøplanen. Det gik også derefter med resultaterne.

Men sådan er det jo i politik, og derfor skal man glæde sig over det, når det går den rigtige vej. De meldinger, som Det Radikale Venstre er kommet med i dag, går efter min opfattelse klart i den rigtige retning. Det vil vi prøve, i fald der bliver et flertal i Folketinget, hvor Enhedslisten og Det Radikale Venstre indgår, om vi kan vedtaget, så enkelt er det.

Men jeg kan sige til hr. Dohrmann, at jeg ikke tror på, at Det Radikale Venstre og Enhedslisten vil gå til folketingsvalg på en fælles regeringsaftale. Jeg kan ikke helt udelukke det, men der er nogle ting med beskæftigelsespolitikken og sådan noget, så jeg er ikke sikker på, at det kan lade sig gøre. Derfor er det ikke sikkert, at vi vil kunne få en sådan garanti, men hvis begge partier går ud med sådanne meldinger i valgkampen og valgkampen går godt for de to partier, ligger det da også åbent, at det kan vedtages efter et valg. Det vil da være en god baggrund for både Det Radikale Venstre og for Enhedslisten at gå til valg på.

Lad så historikerne skrive alt det bedrøvelige og triste, som er sket i fortiden. Det skal vi da ikke sidde og nørkle i.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg vil ikke gå ind i debatten som sådan, men der har været et par spørgsmål, og dem vil jeg gerne prøve at give et svar på.

Jeg vil også kommentere én ting – det er sådan set mest den historiske side af sagen – nemlig det med udfasning af pesticider, hvor nogle diskuterer, hvordan det vil gå. Der vil jeg bare sige, at det har man sådan set undersøgt. Man havde nemlig Bichel-udvalget, og Bichel-udvalget undersøgte forskellige scenarier, alt efter hvor meget man reducerede pesticidforbruget, deriblandt også et scenarie, hvor man helt udfasede pesticider. Det resulterede i, at den daværende regering, nemlig den, der bestod af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, kom til det resultat, at det var urealistisk. Man kunne ikke udfase pesticider.

Bichel-udvalget opstillede altså nogle forskellige scenarier – jeg tror, de fleste kan huske det. Det nævner jeg kun, for at nogle ikke skal sige, at det ikke er blevet undersøgt. Jo, det blev undersøgt, og den tidligere regering valgte at sige, at det var en model, man ikke kunne anvende. Diskussionen gik nemlig på, inden Bichel-udvalget havde afleveret, om det kunne være et forslag. Sådan endte det, og så kan man bagefter

ter diskutere, om man bør gøre det ene eller det andet, men sådan var debatten.

De spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen har stillet, vil jeg selvfølgelig meget gerne svare på. Når jeg ikke har følt anledning til at gå op og sige noget om glyphosat før nu, er det sådan set, fordi jeg synes, min melding både her og også i dagspressen har været meget, meget klar. Jeg har helt klart sagt, at det er uacceptabelt, hvis de tal, jeg har fået forelagt, er korrekte, altså hvis glyphosat bliver fundet i de mængder, som tallene indikerer, og det – har jeg sagt – betyder, at så må og vil regeringen gribe ind.

Hvad jeg derimod forbeholder mig ret til, er selvfølgelig at få den analyse fra Miljøstyrelsen, som vil være mig i hænde senest 14 dage fra nu af. Det betyder så også, at vi ud fra det kan vurdere, hvad det er, man skal gøre. For det er ikke sådan, at de foreløbige resultater, vi har set og læst indtil nu, er meget entydige.

Man kunne godt forestille sig, at det var noget mere kompliceret at beslutte, hvad man så skal gøre ved det her. Der vil jeg bare sige, at når jeg ikke er gået ind i en debat før, så agter jeg heller ikke at gøre det efter. Men jeg vil bekræfte, hvad hr. Keld Albrechtsen har spurgt mig om, nemlig om jeg er af den opfattelse, at man bør gribe til handling, hvis glyphosat findes i de tal, som nogle har præsenteret mig for; så er er klart, at vi må foretage os et eller andet. Det vil vi også vende tilbage til om 14 dage.

Så er der debatten om de 300 meter. Jeg skal ikke diskutere det længere, for der er jo flere, der på udmærket måde har sagt flere gange, at der ikke er nogen, der ved det. Det er altså det, vi nu er i gang med at undersøge sammen med DANVA. Jeg har haft et møde inden for de sidste 14 dage med DANVA og bekræftede igen, at selvfølgelig arbejder vi med de ting. Det bliver interessant at se, hvordan det hænger sammen, når vi nu engang får den opgørelse, for det er kompliceret.

Kl. 18.35

I det hele taget er vandforhold noget meget kompliceret noget, altså hvordan løber vandet, over, op og ned, og hvor dannes det henne. Men det er også klart, at vi selvfølgelig skal have de undersøgelser med, når vi skal tage en beslutning om, hvad vi gør nu.

Med hensyn til den diskussion, som nogle har rejst, nemlig om, hvorvidt man får erstatning eller ej, vil jeg bare sige, at det vil være en helt ny historisk begivenhed, hvis vi pludselig går ind nu og siger, at det er rigtigt, at de første 10 m

omkring en boring giver vi erstatning for – sådan er det jo i dag – men de næste har vi ikke tænkt os at betale for. Jeg har i hvert fald ikke en afklaret juridisk stillingtagen til, hvordan de folk, der er i den situation, vil stå rent juridisk. For det er jo klart, at nogle vil kunne gøre gældende, at når man har 10 m rundt om en boring, og man dér får erstatning, hvordan ser det så ud med 300 m? Der forklarer man så: Jamen de næste 250 m er gratis. Det kunne godt være, at det juridisk kunne give nogle problemer. Jeg kan ikke svare på det i dag, men det er selvfølgelig noget, vi agter at undersøge sammen med DANVA, og når den undersøgelse ligger klar, vil vi også give svar på de spørgsmål, så vi kan diskutere det på et sagligt, fagligt grundlag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det glæder mig, at ministeren nu siger, at han vil gribe ind.

Om de tal, som ministeren henviser til, hvor grænseværdierne er overtrådt, siger ministeren: Hvis de er rigtige. Der er vel ingen tvivl om, at de er rigtige. De oplysninger, vi har set refereret i pressen, om meget store overskridelser af grænseværdierne, fem gange eller deromkring, er vel rigtige. Det vil jeg godt bede ministeren bekræfte.

Så siger ministeren: Hvis det er tilfældet, vil ministeren også gribe ind. Det er selvfølgelig et mere tilfredsstillende svar, men vi kunne have sparet en hel del af de spørgsmål, vi havde til de borgerlige ordførere, hvis de havde kunnet give det samme svar. Jeg ved ikke, om de ikke har fået koordineret det med ministeren, men man fik det indtryk, at de i hvert fald ikke var indstillet på at gribe ind over for noget som helst. Men det er så ordførerne. Ministeren er dog trods alt indstillet på at gribe ind.

Så vil jeg bare spørge: Det er vel sådan, at enten må man forbyde det, eller også må man ikke forbyde det, man kan vel ikke sådan halvt forbyde det, eller hvad lå der i ministerens antydning af, at der kunne være en eller anden mellemform?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg ønsker på ingen måde at være polemisk. Jeg vil bare sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg ikke tror, at det, at jeg var gået på talerstolen, havde afholdt hr. Keld Albrechtsen fra den diskussion, han havde med de borgerlige ordførere. Den

tror jeg var kommet uanset hvad. Jeg synes faktisk, at de borgerlige ordførere gav gode svar. Men lad nu det ligge, for ellers ryger jeg ind i den diskussion.

Jeg tror, at de fleste, som følger denne her debat, vil forstå, hvorfor det er svært at sige de ting til hr. Keld Albrechtsen, jeg lige har sagt. Det kan man jo på mange måder også føle sig inspireret af. Hr. Keld Albrechtsen er måske med et engelsk udtryk en hunter, for så snart hr. Keld Albrechtsen har fået svar på det ene, siger han: Jeg prøver lige en gang til, for kan vi dog ikke presse den længere? Der vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen: Nej, der er vi kommet til linjen, nu går den ikke længere.

Jeg har sagt: Miljøstyrelsen har 14 dage til at kigge de tal igennem. Jeg kan ikke forlade mig på nok så seriøse dagblade, jeg er nødt til at bede om at få den vurdering fra Miljøstyrelsen, og den får jeg. Om 14 dage beslutter jeg, hvad jeg vil gøre ved det.

Hr. Keld Albrechtsen siger også: Man kan vel ikke forestille sig, at man kan gøre andet end enten at tillade det eller forbyde det. Jo, det kan man sagtens, og det vil jeg afsløre for hr. Keld Albrechtsen om 14 dage, hvis det skulle være tilfældet. Eller også bliver det måske en af de modeller, som hr. Keld Albrechtsen kender. Men jeg siger kun, at det er det, vi når, sådan at jeg ikke kommer til at skuffe nogen, når nu hr. Keld Albrechtsen spørger mig en gang mere, om jeg ikke kunne være mere klar og sådan noget. Det skyldes, at jeg ikke ønsker at sige det tydeligere i dag, før jeg har fået den rapport fra Miljøstyrelsen. Det er nu den måde, miljøministeren arbejder på.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror nu alligevel, at ministeren, hvis han gennemlæser debatten efterfølgende, vil kunne se, at hvis han havde valgt at svare på et tidligere tidspunkt, da jeg stillede spørgsmålene første gang, kunne han have forebygget en række forholdsvist pinlige bemærkninger fra de borgerlige partiers ordførere. Jeg siger ikke, at debatten så var blevet kortere, for de havde nok fundet noget andet materiale frem, som de kunne angribe forslagsstillerne på. Så den diskussion havde vi nok fået alligevel, og det havde også været helt fint. Men bare til ministerens overvejelse, så tror jeg, det kunne være til hans egen fordel nogle gange at gå op på et tidligere tidspunkt og svare.

Kl. 18.40

Så vil jeg bare slutte med at sige, at nu er det da i hvert fald lykkedes ministeren én ting, nemlig at skabe meget stor spænding omkring den afgørelse, han skal træffe om 14 dage. Det vil jeg da sige. Vi vil følge meget intenst og opmærksomt, hvad ministeren nu beslutter.

Han har antydnet nogle muligheder, og det bliver meget spændende at se, hvad det kan blive til, i hvert fald har han skabt stor spænding om sagen. Det må man sige.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen at der også er grund til, for det er en væsentlig sag, en betydningsfuld sag. Derfor vil jeg sige det, som jeg synes også fru Inger Støjberg sagde meget tydeligt, nemlig: Lad nu den undersøgelse køre, lad os nu gøre de her ting færdige, så det hviler på det grundlag, når vi træffer en beslutning.

Så vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, og det er jo det gode ved, at vi alligevel har om ikke en pingpongdiskussion, så dog bemærkninger til hinanden: Jeg kan godt undre mig, når nu hr. Keld Albrechtsen mener, at miljøministeren skal føle sig fuldstændig overbevist og stole på de tal, der er oplyst i dagspressen omkring fund af glyphosat og de mængde, det er fundet i, hvorfor det var sådan, at da hr. Keld Albrechtsen kom til andet afsnit, nemlig miljøministerens udtalelse, var hr. Keld Albrechtsen alligevel ikke sikker på, at det kunne man stole lige så meget på, når det stod i avisen. Men det kunne man også have stolet på, det står jeg stadig væk ved.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Hr. Keld Albrechtsen siger, at man ikke kunne få et klart svar fra de borgerlige. Så bliver jeg lidt i tvivl om, hvorvidt hr. Keld Albrechtsen tæller Dansk Folkeparti med til de borgerlige, eller om vi er røget over i den anden side, eller hvor vi er henne, for jeg synes, jeg kom med en helt klar melding om, at jeg på forhånd kunne sige, at vi var åbne over for at forbyde både kemikalier og hormonforstyrrende stoffer. Der var ikke noget at tage fejl af fra vores side.

Så jeg ved ikke, om hr. Keld Albrechtsen lige vil komme op og bekræfte, at man ikke har været i tvivl om, hvad vi i Dansk Folkeparti mener. Vi synes ikke, at man skal have nogen stoffer, der er så skadelige, at det går ud over mennesker og for den sags skyld heller ikke ud over dyr.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen, og mon så ikke vi kan slutte debatten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil tro, at man uden at fornærme nogen kan betegne Dansk Folkeparti som et borgerligt støtteparti, men jeg modtager da gerne andre forslag også fra hr. Dohrmanns side, hvis der er ønske om en sådan debat.

Hr. Dohrmann ville ikke i første omgang give tilsagn om at støtte Enhedslistens beslutningsforslag om forbud mod bl.a. glyphosat, men jeg tolker faktisk den melding, der kommer nu, således, at hvis ministeren ikke træffer en tilfredsstillende afgørelse, kan vi endnu inden grundlovsdag nå at vedtage et beslutningsforslag om forbud mod glyphosat. Sådan må det, hr. Dohrmann siger, vel forstås. Det er da en god baggrund for ministerens sagsbehandling at vide, at den mulighed også foreligger i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jo, men jeg synes ikke, jeg fik den tilkendegivelse fra hr. Keld Albrechtsen, at det var det, jeg sagde, også i min ordførertale. Derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor hr. Keld Albrechtsen siger, at man ikke fik en klar melding fra den borgerlige side. Jeg betragter også Dansk Folkeparti som den borgerlige side. Så jeg mener også helt klart, at hr. Keld Albrechtsen kan bekræfte, at man fik den klare melding fra den borgerlige side.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte, for det lå ikke i hr. Dohrmanns ordførertale, beklager. Der lå en afvisning af at gribe ind her og nu, men det er nu blevet ændret her i afslutningen af debatten til et signal, der går ud på, at giftige stoffer skam absolut godt kan forbydes.

Hr. Dohrmann må undskylde, men så vil jeg altså opfordre ham til at tale mere tydeligt i sine ordførertaler fremover. Men det er da glædeligt, at han så kommer op på talerstolen her til sidst. Det skal han i hvert fald ikke klandres for.

Kl. 18.45

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.05.

Mødet udsat kl. 18.46

Mødet genoptaget kl. 19.05

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 146:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af reguleringen af landbrugets miljøpåvirkning samt ophævelse af landbrugets særstilling i planloven, om mere natur til flere – en naturreform for Danmark.

Af Pernille Blach Hansen (S) m.fl.
(Fremsat 11/4 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):**

Jeg er ikke enig med forslagsstillerne i, at miljøtilstanden i Danmark er alarmerende, snarere tværtimod. En mangeårig indsats for vandmiljøet er allerede slået godt igennem, og der er flotte tal for reduktion af handelsgødningforbruget og for fald i nitratudvaskningen fra markerne.

Ydermere må jeg konstatere, at hvis man finder miljøtilstanden alarmerende efter 8 år ved regeringsmagten, fra 1993 til 2001, så synes jeg faktisk, at forslagsstillerens parti har gjort for lidt ved sagen i den periode.